

Република Србија
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
Нови Београд, Др Ивана Рибара бр. 91
Тел: +381 11/2093-802; 2093-803
Факс: + 381 11/2093-867

Завод за заштиту природе Србије, Београд, Ул. др Ивана Рибара бр. 91 (овл.сл.лице Горан Дрмановић, Одлука 04 бр. 035-784/1 од 29.03.2017. године), на основу члана 9. и 57. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010–исправка, 14/2016 и 95/2018-други закон), а у вези са чл. 86. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010 - Одлука УС РС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - Одлука УС РС, 50/2013 - Одлука УС РС, 98/2013 - Одлука УС РС, 132/2014 и 145/2014), Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем („Службени гласник РС“, бр. 130/2015, 96/2016 и 120/2017), Уредбе о локацијским условима („Службени гласник РС“, бр. 35/2015, 114/2015 и 117/2017) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016), поступајући по захтеву бр. ROP-MSGI-1672-LOC-1/2019, заводни бр. 350-02-00040/2019-14 од 26.02.2019. године Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, ул. Немањина бр. 22-26, Београд, за издавање услова заштите природе за потребе израде локацијских услова за изградњу разводног гасовода RG-07-04/2 Александровац-Копаоник-Нови Пазар-Тутин са пратећим објектима на катастарским парцелама које су наведене у прилогу у систему обједињене процедуре, дана 25.03.2019. године под 03 бр. 019-585/2, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Подручје на којем се планира изградња разводног гасовода RG-07-04/2 Александровац-Копаоник-Нови Пазар-Тутин са пратећим објектима се налази у оквиру заштићеног подручја Национални парк Копаоник, у режиму заштите III степена. У обухвату је и националне и међународне еколошке мреже под називом „Копаоник“ и „Рогозна“. Сходно томе, издају се услови заштите природе:
  - 1) Планирани радови могу се извести на подручју које је дефинисано катастарским општинама и катастарским парцелама наведеним у Прилогу 1. „Списак градова, општина, катастарских општина и катастарских парцела за трасу гасовода, пратеће надземне објекте и приступне саобраћајнице”, који је саставни део овог Решења;
  - 2) На подручју Националног парка Копаоник (НП Копаоник) није дозвољено било које радове изводити на подручју са утврђеним режимом заштите I и II степена;
  - 3) На основу карактеристика природног гаса, као и конкретних услова на терену, за објекте пратећих надземних објеката дефинисати зоне опасности и дефинисати одговарајуће мере заштите, како би се избегле последице по природу и објекте друге намене у окружењу. Објекте поставити тако да зоне опасности, у заштићеном природном добру НП Копаоник, не улазе у подручја са режимом заштите I (првог) и II (другог) степена;
  - 4) На подручју НП Копаоник није дозвољено изводити радове током ноћи;
  - 5) На подручју НП Копаоник, издвојене су две зоне ограничења (Зона 1 између тачака T1: $y=74\ 88\ 510$ и $x=47\ 98\ 144$ и T2 : $y=74\ 89\ 740$ и $x=47\ 96\ 975$ и Зона 2 између тачака T3: $y=74\ 86\ 525$ и $x=47\ 96\ 317$, и T4 : $y=74\ 85\ 093$ и $x=74\ 85\ 093$), у којима није дозвољено изводити радове у периоду од 15. фебруара до 5. јула (Прилог 2.: Траса разводног гасовода RG-07-04/2 Александровац-Копаоник-Нови

Пазар-Тутин у односу на заштићена природна добра, станишта и врсте, који је саставни део овог Решења);

- 6) У Зони 1, односно у зони гнездилишта сурог орла *Aquila chrysaetos* (Прилог 2.) није дозвољено градити објекте или формирати површине за одлагање материјала на удаљености мањој од 300 m од позиције гнезда;
- 7) Уколико се током извођења радова на изградњи гасовода, наиђе на активно гнездо или колонију птица са пологом или младунцима птица, неопходно је обуставити радове на тој локацији и обавестити Завод за заштиту природе Србије;
- 8) Уколико се током извођења радова на траси гасовода или њеном окружењу, на појединачним стаблима, стубовима и објектима, или у мањим и већим комплексима шумских заједница, уоче гнезда птица (птица грабљивица, беле роде), пречника 50 cm и већим, у периоду гнежђења тих врста од 15. марта до 15. јула, радове изводити на удаљености минимум 300 m;
- 9) Чишћење вегетације и уклањање станишних елемената који могу да послуже за гнежђење птица (појединачна стабла и жбунови), планирати пре периода гнежђења (односно у периоду септембар-март), како делови станишта који ће бити уништени не би привлачили птице гнездарице и како би се смањио негативан утицај изградње гасовода на птице;
- 10) На подручју НП Копаник, при укрштању гасовода са другом инфраструктуром и примени метода за коју је неопходно извршити бушење тла, за обезбеђење воде за потребе бушења, не сме се вршити каптирање извора и врела;
- 11) Током извођења припремних радова, радова на полагању гасовода и изградњи нових путева за привремено коришћење, као и број локација на којима ће се привремено депоновати потребан материјал ограничити на неопходни минимум;
- 12) Уколико материјал који се користи при изградњи гасовода и пратећих објеката може послужити као добро склониште за гмизавце и друге врсте животиња, максимално скратити време одлагања, поштујући услов да је потребно исте безбедно вратити у природу (забрањено је убијање и сакупљање свих врста гмизаваца и других животиња);
- 13) При организацији градилишта, за привремено депоновање материјала који је неопходан за несметано извођење радова на изградњи гасовода и пратећих објеката (цеви, песак, шљунак и др.), избегавати локације у и непосредно уз веће водотокове, као и на забареним, влажним и мочварним подручјима;
- 14) Није дозвољено извођење радова на изградњи гасовода у току ноћи у близини и на подручју већих шумских комплекса;
- 15) Ниво буке током извођења радова, не сме прећи дозвољене граничне вредности за радну средину;
- 16) Ради очувања околне вегетације, све потребне радове организовати и обавити уз минимално ангажовање околног простора и на начин којим се чува и не оштећује околна вегетација;
- 17) При укрштању трасе гасовода или његовом паралелном вођењу са водотоковима у што је могуће већој мери обезбедити очување приобалних мозаичних шумских станишта крајречне вегетације, која има велики значај за заштиту простора од вода и ерозије;
- 18) Обезбедити заштиту појединачних стабала и група стабала које се налазе у близини извођења радова, а која могу бити угрожена приликом манипулације грађевинским машинама, транспортним средствима или складиштењем опреме;
- 19) Шумску површину у виду пруге која раздваја различите коридоре (гасовода и далеководна и слично) треба сачувати и оставити компактном;

- 20) Очувати у што је могуће већој мери постојеће линеарне структуре (мрежу канала и сеоских путева са мањим или већим присуством појаса травне вегетације, грмља и дрвећа) која су од посебног значаја за животиње, како за репродукцију, тако и за миграцију и зимовање;
- 21) Радове изводити тако да се у заштитном појасу трасе гасовода, у што је могуће већој мери, обезбеди очување природних и полуприродних станишта (секундарне ливаде, влажна станишта, остаци шума, жбунаста станишта, живице, обрасле међе и сл.);
- 22) Избећи где год је могуће чисту сечу на већој површини;
- 23) Приликом ископа рова за полагање цевовода, водити рачуна да се не оштети коренов систем стабала која се налазе уз трасу гасовода. Уколико је корен близу ископа, копање земље вршити ручно, а не машински, како не би дошло до његовог оштећења;
- 24) На подручјима на којима је извршено крчење шумске вегетације, неопходно је у фази експлоатације гасовода планирати пошумљавање, где је то могуће. Пошумљавање извести са садницама аутохтоних дрвенастих и жбунастих врста дрвећа, сходно присутном типу шуме, по посебном пројекту и уз сагласност надлежних институција;
- 25) Прибавити сагласност надлежних институција за извођење радова на сечи, како би се уклањање одраслих, вредних примерака дендрофлоре свело на најмању меру;
- 26) Локације раскопаних површина обележити прописном сигнализацијом. На подручју НП Копаоник применити сигнализацију која искључује употребу светла ноћу. Уколико то није могуће, светла треба да су пригушена и усмерена на тло;
- 27) Код примене метода подбушивања или других радова на бушењу, уколико се користи глина (бентонит) неопходно је применити мере којима ће се спречити слободно изливање смеше воде и бентонита у земљиште и водотокове (неопходно је направити непропусне базене постављањем фолије или сл.). Након завршетка радова вишак смеше одложити изван заштићеног подручја и подручја еколошке мреже, на локацију коју одреди надлежно комунално предузеће;
- 28) При извођењу радова не сме се изазвати замућење водотокова дуже од 5 дана у континуитету;
- 29) Инсталацију за заштиту од атмосферског пражњења, заштиту од статичког електрицитета, изједначење потенцијала и уземљења извести на свим објектима где је то потребно и у складу са стандардом;
- 30) Радове на регулацији и уређењу водотокова у зони трасе, извести уз употребу природних материјала (камена);
- 31) Осветљење надземних пратећих објеката треба да буде са ефектима минималне дисперзије;
- 32) За пратеће надземне објекте где год је то потребно предвидети адекватну противпожарну инсталацију;
- 33) Надземне објекте оградити. Ограду колико је могуће уклопити у амбијент. Градити их тако да се онемогући насељавање птица и слепих мишева;
- 34) За догревање природног гаса применити одговарајуће врсте гасних апарата – ложишта и по могућству користити природни гас из GMRS који ће омогућити да продукти сагоревања не врше аерозагађење;
- 35) Слободан простор око надземних објеката унутар ограде (нпр. објекта GMRS, котларнице и сл.) хортикултурно уредити, засејати травом или насути крупнијим шљунком. За хортикултурно уређење посебно на територији НП Копаоник и у подручју еколошке мреже морају се користити искључиво аутохтоне врсте примерене окружењу;

- 36) Применити одговарајуће мере заштите за цевовод (укопан и надземни) како би се избегло неконтролисано губљење гаса у атмосферу и земљиште;
- 37) Током извођења радова морају се применити све мере заштите за стабилност ископа и терена у целини, односно применити мере којима ће се спречити појава нестабилности (обрушавање, клизање, ерозија и сличне појаве);
- 38) Градилиште организовати на минималној површини потребној за његово функционисање, а манипулативне површине просторно ограничити, како радови не би оставили последице на шири простор;
- 39) При изради рова за полагање цевовода и оптичког кабла, као и изради ископа за потребе темељења надземних објекта хумусни слој одвојити од другог земљишта, депоновати у близини, заштитити од разношења ветром и водом и користити за санирање и озелењавање терена након завршених радова;
- 40) Трасу оптичког кабла за даљински надзор и управљање поставити паралелно са гасоводом како је то дефинисано планским актом (ППППН);
- 41) Горива и уља транспортовати у посебним, за ту сврху прилагођеним посудама. У току допуњавања горива и мењања уља око возила и машина поставити одговарајућу заштитну фолију коју након употребе треба одложити на законом прописан начин и локацију. Исто важи за амбалажу горива, уља и мазива;
- 42) Није дозвољено сервисирање возила и машина дуж трасе гасовода у циљу заштите земљишта и подземних вода;
- 43) Уколико током извођења радова дође до хаваријског изливања горива, уља и других штетних материја, обавезно је тренутно обустављање радова, комплетна санација локације и евакуација загађеног земљишта на место и под условима које одређује надлежна комунална служба. Слободно депоновање контаминираног земљишта није дозвољено;
- 44) Гориво, машинска и друга уља из ангажоване механизације се не смеју испуштати у земљиште, као ни у сталне и повремене водотоке;
- 45) У акцидентним ситуацијама које могу настати након пуштања објеката (гасовода и пратећих објеката) у рад, обавеза инвеститора је да уклони штетне последице акцидента по животну средину, укључујући комплетну санацију локације и враћање површине у првобитно стање;
- 46) Током изградње објеката (цевовода, пратећих надземних објеката, оптичког кабла и др.), неопходно је дефинисати и обезбедити локације за привремено депоновање грађевинског материјала, опреме и другог материјала потребног за уградњу, чије је коришћење ограничено на време трајања радова;
- 47) Након завршених радова инвеститор је обавезан да изврши комплетну санацију локације и свих манипулативних површина девастираних током извођења радова, укључујући и озелењавање простора извођења радова, које треба вршити уз употребу аутохтоних врста биљака;
- 48) За биолошку рекултивацију деградованог простора користити аутохтоне биљне врсте за Србију, а у складу са принципима очувања аутохтоног генофонда и природног биодиверзитета Србије. Користити искључиво расадни материјал аутохтоног порекла, без употребе страних украсних сорти и варијетета;
- 49) Набавку извршити код регистрованих произвођача и дистрибутера уз обавезну пратећу декларацију о квалитету материјала, што се посебно односи на просторе са очуваним природним стаништима;
- 50) У току експлоатације објеката (гасовода и пратећих објеката), обезбедити одговарајуће мере даље неге рекултивисаних површина након иницијалне фазе успостављања зелених површина и предвидети мониторинг новодобијеног стања у односу на инвазивне врсте и евентуалне мере реаговања на њихову значајнију

- појаву. Мере неге на рекултивисаним површинама предвидети у наредне три године (по потреби и дуже, у зависности од резултата праћења);
- 51) У току извођења радова је потребно придржавати се правила о противпожарној заштити и применити све техничке и друге мере заштите на раду, ради предупређења последица које могу угрозити животну средину и људске животе;
  - 52) У току извођења радова потребно је одржавати максимални ниво комуналне хигијене. Комунални отпад настао у току радова сакупљати у судове који су за ту сврху намењени и редовно га евакуисати у сарадњи са надлежном комуналном службом, односно спровести систематско прикупљање чврстог отпада који се јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта;
  - 53) Вишак (каменог, земљаног и др.) материјала обавезно уклонити са локације. Забрањено је депоновање или привремено одлагање у и уз водотоке, као и запуњавање влажних и забарених делова терена;
  - 54) Инвеститор треба да код Министарства заштите животне средине покрене поступак одлучивања о потреби израде студије процене утицаја на животну средину пројекта изградње гасовода;
  - 55) Уколико се у току радова наиђе на геолошко – палеонтолошка документа или минералошко – петролошке објекте за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да о томе обавести Министарство заштиту животне средине у року од осам дана, као и да предузме све мере заштите тог добра од уништења, оштећења или крађе, до доласка овлашћеног лица.
2. Ово решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
  3. У случају измене пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.
  4. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
  5. Такса за издавање овог Решења у износу од 30.000,00 динара је одређена у складу са чл. 2. став 5. тачка 1. Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите природе („Службени гласник РС“, бр. 73/2011, 106/2013).

Образложење

Надлежни орган - Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, обратио се Заводу за заштиту природе Србије захтевом заведеним под 03 бр. 019-585/1 од 01.3.2019. године, за издавање услова заштите природе за потребе израде локацијских услова за изградњу разводног гасовода RG-07-04/2 Александровац-Копоник-Нови Пазар-Тутин са пратећим објектима на катастарским парцелама које су наведене у прилогу у систему обједињене процедуре. Захтев за издавање локацијских услова за предметну изградњу Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је поднело предузеће „Србијагас“ из Новог Сада, ул. Народног фронта бр. 12.

Из достављене документације констатовано је:

- Изградњом разводног гасовода RG-07-04/2 Александровац-Копоник-Нови Пазар-Тутин са пратећим објектима обезбеђује:
  - развојни систем гасификације Рашке и Расинске области који подразумева гасификацију града Новог Пазара и општина Александровац, Рашка, Брус и Тутин;

- гасификација туристичког центра „Копаоник“;
- остваривање везе са будућим гасним системом Републике Црне Горе.
- Разводни гасовод предвиђен је са максималним радним притиском МОП=50 бара;
- Разводни гасовод RG-07-04/2 са пратећим објектима обухвата:
  - Линијски део гасоводног система;
  - Пратеће објекте (блок станице - БС, чистачке станице – ОЧС и ПЧС, главне разводне чворове - ГРЧ и главне мерно регулационе станице – ГМРС);
- Линијски део гасовода обухвата:
  - Основни правац гасовода од постојећег главног разводног чвора (ГРЧ) „Александровац“ до планираног главног разводног чвора (ГРЧ) „Тутин“ дужине цца 110 km, пречника 323,9 mm и 168,3 mm;
  - Одвојак за ГМРС „Брзеће“ дужине цца 5,0 km, пречника 114,3 mm;
  - Одвојак за ГМРС „Рашка“ дужине цца 2,0 km, пречника 114,3 mm.
- Планирани разводни гасовод се пружа генералним правцем североисток-југозапад и дужине око 110 km.

Планирани радови могу се извести на подручју које је дефинисано катастарским општинама и катастарским парцелама наведеним у тачки 1. подтачка 1), односно у Прилогу 1. „Списак градова, општина, катастарских општина и катастарских парцела за трасу гасовода, пратеће надземне објекте и приступне саобраћајнице”, који је саставни део овог Решења.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови из диспозитива овог решења.

Подручје кроз које пролази траса гасовода се налази у оквиру заштићеног подручја Национални парк Копаоник, у режиму заштите III степена. Такође, обухвата и део еколошке мреже под називом „Копаоник“ и „Рогозна“. На траси гасовода и њеној непосредној близини и еколошки значајним подручјима евидентиране су, између укупно 180, врсте птица које су посебно у зони гасовода осетљиве на предметне радове: гађаста кукумавка *Aegolius funereus* и сури орао *Aquila chrysaetos*. Наведене врсте птица су строго заштићене у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016). Такође, гнездеће популације ових врста у Србији су рањиве у складу са Црвеном књигом фауне Србије III - Птице. Периоди гнезђења и еколошки захтеви ових врста представљају периоде ограничења у предметним радовима на траси гасовода, који се дефинишу наведеним Правилником и Законом о заштити природе.

Законски основ за доношење решења: Закон о заштити Националног парка Копаоник („Службени гласник РС“, бр. 84/2015), Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 и 95/2018-други закон), Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, бр. 31/2012), Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016) и Просторни план подручја посебне намене разводног гасовода RG-07-04/2 Александровац-Копаоник-Нови Пазар-Тутин са елементима детаљне регулације („Службени гласник РС“, бр. 71/18).

Планиране активности могу се реализовати под условима дефинисаним овим решењем, јер је процењено да неће значајније утицати на природне вредности подручја.

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје писмено или изјављује усмено на записник Заводу за заштиту природе Србије.

Прилози:

- Прилог 1.: „Списак градова, општина, катастарских општина и катастарских парцела за трасу гасовода, пратеће надземне објекте и приступне саобраћајнице”,
- Прилог 2.: „Траса разводног гасовода RG-07-04/2 Александравац-Копаник-Нови Пазар-Тутин у односу на заштићена природна добра, станишта и врсте“

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА
Горан Дрмановић, маг.правник

по Одлуци директора
04 бр. 035-784/1 од 29.03.2017. године